

Miljöutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om ändring av vissa bestämmelser om offentliga kungörelser inom miljöministeriets förvaltningsområde

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om ändring av vissa bestämmelser om offentliga kungörelser inom miljöministeriets förvaltningsområde (RP 73/2019 rd): Ärendet har remitterats till miljöutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsdirektör Riitta Rönn, miljöministeriet
- regeringssekreterare Piia Kähkölä, miljöministeriet
- lagstiftningsråd Marietta Keravuori-Rusanen, justitieministeriet
- jurist Pasi Kallio, Finlands Kommunförbund.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att naturvårdslagen, marktäktslagen, lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program, lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen samt lagen om underhåll och renhållning av gator och vissa allmänna områden, lagen om skydd för miljön i Antarktis och lagen om friluftsliv ändras. De bestämmelser som gäller offentliga kungörelser ska ändras så att de motsvarar de allmänna bestämmelser om offentliga kungörelser i förvaltningslagen som träder i kraft vid ingången av 2020. Det föreslås att särskilda bestämmelser om offentliggörande av personuppgifter tas in i marktäktslagen och lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning.

Det föreslås också sådana ändringar i marktäktslagen som följer av den nya lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2020.

Betänkande MiUB 3/2019 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Genom ändringarna i förvaltningslagen (RP 239/2018 rd — FvUB 29/2018 rd) moderniseras lagstiftningen om offentlig delgivning och offentlig kungörelse. Publicering på myndighetens webbplats i det allmänna datanätet kommer från och med ingången av 2020 att vara den primära formen vid den här typen av delgivning. Vid offentlig delgivning ska Officiella tidningen inte längre vara det primära mediet. Ett meddelande om att en handling finns framlagd ska publiceras på myndighetens webbplats i det allmänna datanätet och vid behov i den tidning där mottagaren bäst kan antas få information om saken. Förvaltningslagen får också en ny bestämmelse om offentlig kungörelse och samtidigt upphävs lagen om offentlig kungörelse från 1925. Även offentliga kungörelser ska i första hand verkställas genom att kungörelserna och de handlingar som kungörs publiceras på myndighetens webbplats i det allmänna datanätet. Vid behov ska kungörelsen också publiceras i en tidning som utkommer i det område som påverkas av ärendet eller på något annat sätt som myndigheten bestämmer. I kommunallagen har man redan tidigare övergått till ett elektroniskt kungörelseförfarande. Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar, men med följande kommentarer.

Inom miljöministeriets förvaltningsområde har motsvarande ändringar redan gjorts i miljöskyddslagen och vattenlagen (MiUB 21/2018 rd — RP 268/2018 rd). I huvudsak motsvarande ändringar har dessutom tidigare gjorts i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (MiUB 4/2017 rd — RP 259/2016 rd). I andra författningar finns det fortfarande bestämmelser om skyldighet att använda anslagstavlor samt hänvisningar till den upphävda kungörelselagen. Genom propositionen förenhetligas förfarandena både i fråga om delgivning av handlingar och om mer allmän information om miljöärenden så att de motsvarar de nya bestämmelserna i förvaltningslagen. Till smärre delar föreslås det i speciallagstiftningen bestämmelser som avviker från eller kompletterar kungörelsebestämmelserna i förvaltningslagen och som bör anses godtagbara när det anses finnas ett motiverat behov av det.

Utskottet anser att övergången till elektronisk kommunikation sammantaget förbättrar parternas och andra aktörers tillgång till information och deltagande i projekt som påverkar deras rättssfär och miljön, eftersom kungörelserna publiceras på myndighetens webbplats i stället för på en fysisk anslagstavla. Handlingar och dokument finns tillgängliga oberoende av tid och rum och allmänheten får smidigare möjligheter att sköta ärenden hos myndigheterna. Utskottet vill dock understryka behovet av att säkerställa att myndigheterna har tydliga och lätt tillgängliga webbplatser för att det ska vara enkelt att ha kontakt med dem och för att tillgången till information ska vara tryggad.

Utskottet framhåller dessutom att alla medborgare inte har förmåga eller möjlighet att använda elektroniska informationskanaler och att de inte heller kan åläggas att använda dessa. Utskottet hänvisar till förvaltningsutskottets betänkande (FvUB 29/2018 rd) där detta utskott identifierar utmaningen och konstaterar att man i bestämmelserna i förvaltningslagen på behörigt sätt också har beaktat situationer där delgivning i det allmänna datanätet inte är tillräckligt och att man, då den prövningsrätt som bestämmelserna medger utnyttjas, måste fästa särskild uppmärksamhet vid mottagarnas rättsliga ställning, behovet av information och samhällsutvecklingen. Också miljöutskottet betonar den stora betydelsen av informationskanaler som kompletterar den egentliga delgivningen, exempelvis publicering i dagstidningar, i synnerhet i miljöfrågor med omfattande

Betänkande MiUB 3/2019 rd

konsekvenser. Specialbestämmelser som avviker från förvaltningslagen tillämpas på offentlig kungörelse särskilt när miljöreglering genomförs på administrativ väg, eftersom besluten i dessa fall ofta gäller ett stort antal fysiska eller juridiska personer. Det kan därför anses mycket befogat att ha kvar de allmänna bestämmelserna om offentlig kungörelse vid sidan av bestämmelserna om offentlig delgivning. Utskottet anser att informationens genomslag i miljöfrågor med omfattande verkningar indirekt kan inverka också på möjligheterna att delta i beslutsfattandet om miljön och därmed i sista hand i utvecklingen av miljöskyddet.

För att säkerställa elektronisk delgivning och effektiv tillgång till information anser miljöutskottet att målet på lång sikt bör vara en gemensam och riksomfattande plattform för webbtjänster för både statliga och kommunala myndigheter.

I propositionen föreslås det att anslagsförfarandet för beslut frångås i de lagar där det fortfarande är i kraft, såsom naturvårdslagen, marktäktslagen och vissa andra lagar. I stället införs ett förfarande enligt 62 a § i förvaltningslagen, som innebär att beslut delges genom offentlig kungörelse. Beslutet och kungörelsen ska publiceras på myndighetens webbplats i det allmänna datanätet. De som har rätt att överklaga anses ha fått del av tillståndsbeslutet den sjunde dagen efter att beslutet offentliggjorts. Tiden för ändringssökande börjar alltså löpa en vecka senare än enligt gällande bestämmelser, vilket utskottet anser vara positivt för ändringssökandenas del.

En totalreform av markanvändnings- och bygglagen pågår som bäst och därför föreslås inga ändringar i den, utan avsikten är att anslagsbestämmelserna till denna del ska bedömas som en del av den reformen. Utskottet betonar att procedurbestämmelserna för ett stort antal ärenden som avses i markanvändnings- och bygglagen under en viss tid kommer att avvika från den huvudregel som ges i förvaltningslagen. För att undvika oklarheter måste detta på alla nivåer ägnas särskild uppmärksamhet i kommunikationen och utbildningen. Den behövliga harmoniseringen bör genomföras så snart som möjligt.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Miljöutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1–8 i proposition RP 73/2019 rd utan ändringar.

Betänkande MiUB 3/2019 rd

Helsingfors 22.11.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Hannu Hoskonen cent
vice ordförande Tiina Elo gröna
medlem Mai Kivelä vänst
medlem Johan Kvarnström sd
medlem Niina Malm sd
medlem Sari Multala saml
medlem Saara-Sofia Sirén saml
medlem Hussein al-Tae sd
medlem Mari-Leena Talvitie saml
ersättare Hanna Huttunen cent
ersättare Jouni Kotiaho saf
ersättare Pirkka-Pekka Petelius gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.